

Шайх Ҳамуд ибн Уқла Шуайбий

"Терроризм"

тушунчасининг тўғри таърифи

Аллоҳ таолога ҳамдлар, Росулulloҳ саллоллоҳу ʼалайҳи васалламга, у кишининг аҳли оилалари ва асҳобларига салом ва салаотлар бўлсин.

"Терроризм" тушунчасини ойдинлашга ҳаракат қилиниб кўплаб сўзлар айтилди. Айни пайтда билдирилган фикрлар бир бирига қарама қарши, ҳамда кўплаб турфа хил таъриф ва атамаларда "Терроризм" сўзининг маъносини ифодалашга уруниб кўрганларига қарамасдан, "Терроризм" воқеълигининг аниқ ва мукамал изоҳига ҳануз дуч келмадик.

Воқеъликнинг ҳақиқатга мос келмайдиган ва уни тўлиқ акслантирмайдиган ҳар қандай таърифи албатта тўғри таъриф бўла олмайди. Кўплаб тадқиқотчилар бу мавзуда турфа хил таърифларни тилга олганига қарамай, буларнинг барчаси у ёки бу томон учун ноўрин саналади, ҳамда биз террористик амалиёт билан бошқа хил амалиёт ўртасини фарқлашда буларга суяна олмаймиз.

Мана Терроризмнинг бир неча таърифларига мисол:

Терроризм - бу кимнидир ўзини кўрқув ҳамда хавф остида ҳис қилишга мажбурлайдиган ҳаракат.

Терроризм - бу зўравонлик туфайли одамлар орасида кўқувнинг ошишига сабаб бўладиган нарса.

Терроризм - бу маълум бир мақсадга эришиш учун қасддан қилинган ҳамда ташкиллаштирилган кўрқув уйғотувчи ҳаракатларнинг қўлланилиши.

Терроризм - бу даҳшатли, шафқатсиз амалиёт.

Терроризм - бу жамият негизига зид бўлган ҳамда одамлар номусига қасд қиладиган ҳаракат.

Мазкур таърифларни қайсидир бир ҳаракат терроризм ҳисобланадими ёки йўқ - англаш мумкин бўлган даражада таҳлил қилсангиз, шунда бу таърифларнинг барчаси терроризмнинг моҳиятини аниқ ва қатъий таърифлай олмаганлигини тушунасиз. Ушбу таърифлар ё жуда кенг ва ёки жуда тор ҳисобланиб етарлича муфассал ҳамда холислик билан ёндашилган эмас.

Турли давлатларнинг мавжуд нуқтаи назар, манҳаж ва ғояларидаги тафовут терроризмни таърифлашдаги фарқларни келтириб чиқарган. Ҳар бир давлат ҳақиқатга мос ёки унга терслигидан қатъий назар ўзининг сиёсати ва манфаатларидан келиб чиқиб, терроризмга таъриф беради. Шу сабабли шахслар гуруҳи ёки алоҳида бир шахс содир этган ҳатти-ҳаракат "террористик акт" дея тасвирланиб, худди шундай, эҳтимол янада шафқатсизроқ лекин бошқа кишилар томонидан содир этилган ҳаракат эса терроризм сифатида кўрилмаслигини эшитасиз.

Бунга энг муносиб мисол - Фаластин ҳодисасидир.

Эллик йилдан ошибдики, виждонсиз сионистлар фаластинлик биродарларимизни барча турдаги шафқатсиз жазолар - қатл, портлатиш, вайрон қилиш, қишлоқларни бузиб ташлаш кабиларни ҳис қилишга мажбур қилдилар ҳамда бу золимликларга босқинчилар ва уларнинг Америка ва Европадаги хўжайинларининг ўз-ўзини ҳимоя қилиши сифатида қараб келинади. Мазлум кишиларнинг тошлар билан ҳимояланиши эса терроризм ва зўравонлик ўлароқ кўрилади.

"Терроризм"нинг тўғри таърифи икки омилга асосланади:

"Терроризм" атамасининг араб тилига биноан таърифи

"Терроризм" атамасининг Шариат матнига биноан таърифи

"Терроризм" атамасининг араб тилига биноан таърифи

Тил борасига келсак, "террор", "терроризм", "террорист", "террор қилинган" ва шу хилдаги барча сўзлар (роҳиба) - "қўрқув уйғотиш", "даҳшат солиш", "қўрқиш", "қўрқитиш", "ваҳима солиш", "ваҳимага солинган", "жамият хотиржамлигини бузиш" ўзагидан ҳосил бўлган бўлиб, бу сўзларнинг ҳаммаси маънодош ва қўрқувга бориб тақалади.

Аллоҳ таоло шундай деган:

". . . Мендангина қўрқинглар! "

У зот яна шундай шундай деган:

"Улар бизга қўрқув ва рағбат билан дуо-илтижо қилар эдилар"

Аллоҳ таоло шундай марҳамат қилади:

"(Эй мўминлар), улар учун имконингиз борича куч ва эгарланган отларни тайёрлаб қўйингизки, бу билан Аллоҳнинг ва ўзларингизнинг душманларингизни ҳамда улардан ташқари сизлар билмайдиган - Аллоҳ биладиган бошқа бировларни ҳам қўрқувга солурсизлар. Аллоҳ йўлида нимани сарф қилсангиз, сизларга зулм қилинмаган ҳолда комил қилиб қайтарилар".

Анфол: 60 оят

Ибн Жарир раҳимаҳуллоҳ шундай деганлар:

Ибн Жарир Ат-Табарий айтадилар:

"Мен душманни қўрқитдим" деб уни ваҳшат ва қўрқитиш билан террор қилганидан келиб чиқиб айтилади".

Бу ҳақида Туфайл Ғанавий сўзлари:

"Умму Ҳайй Тоғи, сен уларнинг қалбларига зарба бердинг ва уларда саросима ҳамда қўрқув уйғонди".

Ибн Жарир яна шундай деганлар:

Бишр Язиддан, у эса Қатодадан ривоят қилган:

"Бас, агар уларни жангда топсангиз, уларни ҳалок қилиш билан ортларидаги кимсаларни қўрқитиб қўйинг" ояти ҳам қўрқув (ар-руъб) ҳақидадир".

Бу тафсир ар-руҳб (қўрқитиш, террор) ҳамда ар-руъб (қўрқув) атамаларининг маънодош сўзлар ҳисобланиб, уларнинг маъноси қаттиқ қўрқиш эканлигини исботлайди.

Мазкур масалани яъни ар-руҳб ҳамда ар-руъб калималарининг маънодош эканлигини Росулulloҳнинг саллоллоҳу ʼалайҳи васаллам сўзлари ҳам қўллаб қувватлайди:

"Душманларим қалбига бир ойлик масофада турганимдаёқ, Аллоҳ томонидан қўрқув (ар-руъб) солиниб, золиб этиламан".

(Тафсир Табарий 14-24)

Бу "Терроризм" атамасининг араб тили нуқтаи назаридан қисқача таърифи эди.

"Терроризм" атамасининг шариат матнига биноан таърифи

"Терроризм" атамасининг шариатдаги маъносига келадиган бўлсак, у икки кўринишни ўз ичига олади:

"Терроризм"нинг биринчи кўриниши Исломда харом ҳамда таъқиқланган бўлиб, гуноҳи кабира ҳисобланади ва давлатми, гуруҳми, ёки бирор бир шахс бўладими, кимда ким буни қилса жазо ва маломатга лойиқ кўрилади. У воқеъликда жинойий ҳукуматлар, гуруҳлар ёхуд алоҳида шахслар томонидан босқинчилик ва талончилик воситасида тинч аҳолига нисбатан амалга ошириладиган ҳужумлар кўринишида намоён бўлади. Бу таъқиқлар жорий қилиб ҳамда хавфсиз бўлмаган йўллар қуриб мол-мулкни ўмариш, ва золим ҳукуматларнинг ўз фуқароларини эзиш, уларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳаракатлари орқали паймол этиш, шунингдек ҳой-ҳавас ҳамда раъйга кўра бошқариш ва шунга ўхшаш нарсалар йўли билан юз беради.

"Терроризм"нинг иккинчи кўринишини Аллоҳ бизга ҳалол қилган ва бажаришга буюрган бўлиб, бу Аллоҳ ва Росулининг душманларига қарши курашиш учун керак бўладиган тайёргарлик ҳисобланади.

Аллоҳ таоло шундай деган:

"(Эй мўминлар), улар учун имконингиз борича куч ва эгарланган отларни тайёрлаб қўйингизки, бу билан Аллоҳнинг ва ўзларингизнинг душманларингизни ҳамда улардан ташқари сизлар билмайдиган - Аллоҳ биладиган бошқа бировларни ҳам қўрқувга солурсизлар. Аллоҳ йўлида нимани сарф қилсангиз, сизларга зулм қилинмаган ҳолда комил қилиб қайтарилир".

Анфол: 60

Бу улуғ оятда душманни террор қилиш учун тайёргарлик кўриш фарзияти ҳамда қурол-яроқ билан танишиш, қуролланишни яхшилаш ва қўшинни тайёрлаш ила душманни мусулмонлар билан уруш қилиш ҳақида гапиришидан олдин минг бора ўйлаб кўрадиган қилиб қўйиш ва мусулмонлардан кўрқишга мажбур этиш борасидаги очиқ-равшан сўзлар мавжуд.

Шуни тасдиқлайманки, жангга тайёргарик кўриш масаласи, талаб жиходи бўладими ва ёки ҳужум жиходими бундан қатъий назар фарз эканлигига барча уламолар ижмо қилишган. Қайд этиш лозимки, жисмоний ва молиявий тайёргарлик ғалаба учун етарли ҳисобланмайди, бу ахлоқий матонат (кучли иймон) билан ҳам мустаҳкамланган бўлиши керак. Аллоҳга бўлган иймонни кучайтириш, У зотга ишониш, солиҳ амаллар қилиб, Аллоҳга маъқул бўлмаган амаллардан тийилиш орқали бунга эришиш мумкин. Тарихдан хабардор кимса бу сўзларнинг тўғри эканлигини жуда яхши тушунади.

Аллоҳ таоло шундай деган:

"Аллоҳ сизларни кўп ўринларда ғолиб қилди. Хунайн (Макка билан Тоиф ўртасидаги бир водий) кунини (эсланглар)! Ўшанда сизларни кўп эканлигингиз мағрур қилиб қўйган эди, аммо у (яъни саноғингизнинг кўплиги) сизларни ҳеч нарсадан беҳожат қила олмади (қутқариб олмади)ва сизларга кенг ер торлик қилиб қолди, сўнг юз ўгирган ҳолингизда чекиндингиз!"

Тавба: 25

Ярмук ғазотидаги мусулмонлар қўшини қўмондони амир ал-мўминийн Умар ибн Хаттобга: "Биз саноғи чўлдаги қум зарралари каби одамларга тўқнаш келдик. Шунинг учун бизга куч-қувват жихатидан ёрдам беринг ва аскарлар билан таъминланг". - деб мактуб ёзганида Умар розияллоҳу ʼанҳу унга шундай деб жавоб хати жўнатганлар:

"Билгинки, сен душманга қарши саноқ ҳамда куч-қувват билан жанг қилмайсан, балки аксинча солиҳ амалларинг билан жанг қиласан.

Шунинг учун агар солих амаллар бўйича улардан устун бўлсангизлар, ғалаба қозонасиз, лекин гуноҳингиз уларникидан кўпроқ бўладиган бўлса, у ҳолда мағлуб бўласизлар. Шунинг учун душманларингиздан қандай ҳимоялансангиз, гуноҳингиздан ҳам шундай ҳимояланинг".

Бу ўзгармайдиган қоидаларни тарихда кўплаб мисоллар қўллаб қувватлайди. Масалан, Ярмук ғазотида душман мусулмонлардан ҳам сон жиҳатидан, ҳам тайёргарлик жиҳатидан устун бўлган. Бизгача етиб келган хабарлар силсиласидан бирига кўра Румликлар бир юз йигирма минг (120. 000) киши бўлиб, катапулталар, ўт пурковчи ускуналарни ўз ичига олган ўз даврининг энг яхши қурол-аслаҳалари билан қуролланиб олганлар. Мусулмонлар бўлса фақатгина ўн икки минг (12. 000) кишидан иборат бўлиб қилич, найза каби одми қуроллар билан қуролланган бўлишган. Шунга қарамай Мусулмонлар асосида Аллоҳга бўлган иймон ҳамда ишонч ётган кучли руҳиятлари туфайли душманлар устидан нусрат қозонганлар.

Мана бу "терроризм" атамасининг тўғри изоҳи. Лекин саҳюнийлар ҳамда салибийлардан бўлган Аллоҳ, Росули, ва Исломнинг душманлари "терроризм"ни бошқача тусда тушунадилар. Адашган кофирларга кўра терроризм бу - Ислом ҳамда жиҳод, террористлар бўлса мусулмон-мужоҳидлардир. Шу сабабли, Гарчи Исломий Иморат ёки Усома бин Лодиннинг Америкада юз берган воқеаларга алоқадор эканлиги ҳақида ҳеч қандай далил мавжуд бўлмасада, бутун дунё кофирлари терроризмга қарши кураш баҳонаси остида Афғонистон Исломий Иморати билан жанг қилиш учун тўпландилар.

Салибийлар ҳамда Саҳюнийлар Нью Йорк ва Вашингтонда юз берган ҳодисалар Исроилчи радикал ташкилот ҳамда ҳаракатлар қўли билан қилинганини жуда яхши биладилар. Бироқ шундай бўлсада улар Афғонистон ўлкаларидаги Исломий уйғонишни кўрдилар ва Исломий Иморат ҳукуматининг шариат ила бошқарилаётганидан кўрқиб кетдилар. Улар Исломий уйғониш ён атрофдаги халқларга ҳам ёйилишидан ваҳимага тушдилар ҳамда шунинг учун мусулмонларга қарши террор кампанияси билан чиқдилар ва бу кампанияда кассет бомбалари, ер ости бомбалари, ва бошқа қурол яроқ турлари каби

қонунларида таъқиқланган барча қурол турларини ишлатиб минглаб тинч аҳоли, аёллар ва болаларни қатл этдилар.

Таассуф қиладиган жойи шуки, кўплаб араб ва мусулмон ҳукмдорлари ҳамда баъзи уламолар кофирлар томонида ўрин эгаллашди. Америкада содир бўлган ҳодисаларнинг Толибон ҳукуматига алоқаси борлиги хусусида ҳеч қандай далил мавжуд бўлмай туриб, Афғонистон мусулмонларига қарши урушни қўллаб қувватладилар. Улар терроризмнинг ҳақиқий маъносини билмайдилар ҳамда Америка ва унинг кофир дўстлари қандай таърифласа шундай тушунадилар.

Мазкур масалада ёзганларимни ўқишга вақт ажратганлар учун шуни хулоса сифатида келтириш мумкинки, салибийларнинг Афғонистонга қарши кампаниядан ягона мақсади Ислом ҳамда жиҳодга барҳам бериш ҳисобланади. Бу уларнинг асосий мақсади, қўшимча мақсадлари эса шуки, улар бу ерлардаги хусусан Покистондаги ядровий реакторлар устидан назорат ўрнатишни истайдилар. Чунки мусулмонларнинг ядровий қуролларга эгалик қилиши яҳудо-насионий манфаатларига улкан таҳдид саналади. Саҳюнийлар Ироқдаги ядровий реакторларга ҳужум қилиб, уни йўқ қилганларига кўп вақт бўлгани йўқ. Энди эса улар фитна орқали Покистонда ҳам худди шундай қилмоқчилар. Уларнинг қўшимча вазифаларидан яна бири олам узра назоратларини кучайтира олишлари учун Марказий Осиёдаги нефт далалари устидан назорат ўрнатиш ҳисобланади.

Агар шундай бўлмаса (яъни уларнинг мақсади исломга қарши кураш бўлмаган бўлса), бутундунё Жанубий Америка, Перу, Аргентина, Колумбия, Шимолий Америка, Европа, Испания, Италия ва бошқа мамлакатларда мавжуд бўлгани каби террористик ҳаракатлар билан тўлиб тошган. Нима учун улар жиноий террористик ташкилотлар мавжуд бўлган бу мамлакатларга қарши уруш эълон қилиб, кампания бошламайдилар?

Агар бу терроризмга қарши уруш бўлса, унда саҳюнийларнинг Фаластиндаги, Американинг Афғонистондаги, Сербларнинг Косоводаги давлат миқёсида бўлган террорлари - булар ҳақиқий террор ҳодисалари бўлмай нима?!

Аллоҳ таолодан барча мусулмонларга Аллоҳнинг китоби,
Росуlining саллоллоҳу ʔалайҳи васаллам суннатига риоя қилишда
муваффақият ато этишини, ҳамда мусулмонларни шариатдан оғишлик
ва унга итоат этмасликдан асрашини сўрайман

Росуллоҳ саллоллоҳу ʔалайҳи васаллам, у кишининг аҳли
оилалари, ва асъҳобларига Аллоҳнинг саломи бўлсин!

Шайх Аллома Ҳамуд Ибн Уқла Шуайбий

М. Бухорий таржимаси